

Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (Blom) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 8 nov. 1951

Op 7 dezer had Stikker uitvoerig, vriendschappelijk gesprek met Subardjo en Maramis. Subardjo was kennelijk nog niet op de hoogte van laatste ontwikkelingen. Hij zei, dat een dezer dagen het Kabinet de interne instructie voor Supomo zou vaststellen en dat deze nog deze week zou vertrekken.

Op Stickers vraag, of Parlementsleden Supomo zouden vergezellen, werd geantwoord, dat Supomo van mij zou begrepen hebben, dat daartegen geen bezwaar bestond. Dit is uit de duim gezogen. Met Supomo is uitsluitend gesproken over ambtelijke (diplomatieke) werkgroep. Berichten over mogelijkheid deelneming Indon. Parlementsleden zijn eerst veel later in de Indon. pers verschenen.

Stikker heeft er sterk op aangedrongen geen Parlementsleden op te nemen, doch kreeg de indruk, dat dit reeds zou zijn beslist. U kunt onder herinnering aanbod besprekingen tussen informele werkgroepen eveneens in die zin aandrang uitoefenen. Het Regeringsstandpunt wordt U spoedigst geseind. Suggesties om de besprekingen in Parijs of Brussel te houden, zijn door Stikker vriendelijk afgewimpeld.

Subardjo informeerde of ook over Nieuw-Guinea kon worden gesproken. Stikker maakte duidelijk, dat niet de minste kans aanwezig is hierover oplossing te bereiken. Ook Sukarno's rede bemoeilijkt dit. Indien men ooit tot een voor Indonesië bevredigend resultaat t.o.v. van Nieuw-Guinea zou kunnen komen, was dit alleen te bereiken, nadat een langer tijdperk van vruchtbare samenwerking daarvoor zelf de oplossing zou hebben gegeven. Stikker en Subardjo spraken af gezamenlijk te zullen trachten een discussie over Nieuw-Guinea in de Assemblée te vermijden.

Vervolgens beval Stikker aan ter bevordering goede sfeer besprekingen met Supomo voor enkele actuele vragen spoedige oplossing te vinden. Als zodanig genoemd:

1. Militaire Missie.

Hiervoor zou spoedig oplossing moeten worden gevonden wilde men politieke moeilijkheden voorkomen. Maramis bleek van de moeilijkheden te weten. Beloofd werd, dat dit terstond met Djakarta zou worden opgenomen aan de hand van notitie, waarvan U copie wordt gezonden.

2. De verlenging van de lening.

Stikker wees erop, dat het toch blijvend van betekenis moest zijn, dat over dergelijke problemen rechtstreeks en persoonlijk contact tussen de Ministers zou kunnen plaatsvinden. Subardjo gaf dit toe. In dit verband kwam ter sprake, dat Djumhana zich nimmer tot Stikker wendde.

3. De verlenging van het handelsaccoord.

Het maakte een minder prettige indruk, dat vlak voor de bespreking met Supomo niet op normale wijze een handelsaccoord wordt afgesloten. Subardjo gaf dit toe en zette uiteen, dat Wilopo in de Ministerraad steeds moeilijkheden oplevert. Hij zou nog gisteren contact opnemen met Djakarta, waarin hij er op zal aandringen, dat het uit politieke overwegingen noodzakelijk is een verlenging van het handelsaccoord voor een jaar te sluiten.

Tenslotte heeft Stikker ongevraagd een uiteenzetting gegeven over de betekenis van de Grondwetwijziging inzake Nieuw-Guinea. Hij heeft erop gewezen, dat de Regering geen Grondwetsherziening in het Parlement kon brengen, zonder ook te wijzigen de artikelen over het grondgebied als gevolg van de Souvereiniteitsoverdracht en dat de huidige voorstellen geen nieuwe moeilijkheden omtrent de status oproepen. Immers aan de gewone wetgever blijft de machtiging mits met 2/3 meerderheid bij nadere regeling van de Grondwet af te wijken. Deze mededeling was kennelijk bevredigend. Voorts bleek Stikker, dat bij Subardjo de indruk bestond, dat voor een wijziging van de Unie, met name betreffende het hoofdschap, een Grondwetwijziging nodig zou zijn.

Stikker heeft als persoonlijke opvatting geuit, dat dit waarschijnlijk niet nodig zal zijn.